

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: CIRU ECONOMU

Licențiat în drept din Paris, Procuror-General la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESADESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România 40 lei

6 luni 20 "

3 luni 10 "

Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

Redacția & Administrația

București, CALEA RAHOVEI—5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON № 16/98

SUMAR

Din teoria contractului de muncă de d-l N. Titulescu;

JURISPRUDENȚA:

Curtea de Casație secțiuni-unite: Simon Grunberg, *recurs fiscal*;

Idem, secția I: Aneta D-r Nichita cu Alexandrina Buescu;

Idem, secția II: Anghel I. Roșu cu Chiran Pelcu;

Trib. Ilfov, s. III: Maior N. Dumitriu cu Ministerul de Răsboi;

Pornografia în artă și în literatură, ordonanța de urmărire dată de d-l Ionescu-Dolj judecator cab. II Ilfov, care a trimis în judecată pe mai mulți indivizi cari vindeau cărți postale ilustrate pornografice.

Dare de seamă de la Doctoratul în drept.

DIN TEORIA CONTRACTULUI DE MUNCĂ

(Urmare și finit *)

Sancțiunea regulii că nu poți rezilia locația de servicii fără motive, constă ea necesarmente în daune; nu poate consta și într-o reparație în natură. — Controversa dintre autori relativă la sancțiunea abuzului de drept. — Distincțiunea noastră între muncitori, cari concediați pe nedrept, nu pot pretinde de cât daune, și funcționari, cari pot pretinde și reintegrarea. — Cum se calculează daunele în materie? Chestie de fapt foarte elastică. Regula care nu trebuie pierdută din vedere: desdau-narea cuprinde întreg prejudiciul.

O ultimă chestie, și terminăm cu această parte a studiului nostru asupra contractului de muncă. Acest contract, am dovedit noi, nu se poate desface prin voința unilaterală fără motive legitime din partea unuia din contractanți, chiar dacă angajamentul s'a făcut fără durată determinată. Sancțiunea acestei reguli e condamnarea părții în greșală la daune. Dar: a) sancțiunea aceasta trebuie ea necesarmente să consiste în bani; tribunalele n'ar putea, după împrejurări, să acorde și o reparație în natură?; b) cari sunt normele după cari se calculează daunele datorite pentru desfacerea abuzivă a contractului de muncă?

a) E știut că, deși obligațiunile de a face nu se pot executa în natură «*nemo praecise ad fac-*

tum cogi potest», totuș tribunalele caută a acorda părților pe cât se poate o reparațiune în natură — singura care satisface cu adevărat partea nedreptățită — și nu acordă daune decât ca un *ultimum subsidium* atunci când execuțiunea cu forța e adevărat imposibilă.

Cu toate acestea, a fost mare controversă între autori asupra materiei satisfacțiunei la care poate pretinde victima unui abuz de drept. D-l Saleilles¹⁾, a început prin a susține că abuzul de drept nu ar comporta decât o satisfacțiune prin echivalent chiar atunci când reparațiunea în natură ar fi posibilă. Aci ar sta, după d-sa, deosebirea între actul comis fără drept și actul abusiv: cel dintâi comportă o reparație în natură, cel de al doilea, nu. Opiniunea aceasta fusese împărțită chiar de Curtea din Lyon²⁾, care, deși recunoștea că în speță un proprietar făcuse săpături numai cu intenție de a-și vătăma vecinul, nu și-a însușit încă dreptul de a lua măsuri pentru ca asemenea daune să nu se repete, mulțumindu-se a propunța o condamnare la daune. Și pentru motivul acesta, a și infirmat sentința apelată a tribunalului din Montbrison, care, aplicând o concepție deosebită, obligase pe proprietarul abusiv să nu poată fixa la pompa sa decât un număr maxim de robinete.

Părerea contrarie a triumfat însă în urmă atât în doctrină³⁾ cât și în jurisprudență⁴⁾. Chiar d-l Saleilles a revenit asupra primei sale opinii cu ocaziunea raportului ce a făcut asupra abuzului de drept Societății de studii legislative⁵⁾. Motivele invocate sunt peremptorii. E echitabil ca un individ lezat, prin deviațiunea unui drept dela des-

¹⁾ *Théorie générale de l'obligation*, p. 373, în notă, în edițiunea a 2-a.

²⁾ Lyon, 18 Aprilie 1856 D. 56. 2. 199.

³⁾ *Josserand*, op. cit. p. 65 urm. *Charmont*, op. cit. p. 117 din *Revue trimestrielle* 1902.

⁴⁾ Cass. fr. 13 Iunie 1903, D. 903. 1. 454; Curtea din Paris 5 Ianuarie 1904 (La Loi din 17 Martie, citat în *Josserand*).

⁵⁾ *Buletin de la Société d'Études législatives*, 1905, p. 325 și 347.

*) Vezi *Curierul Judiciar*, No. 34, 35, 46 și 48 din 1908.

tinațiunea lui, să poată pretinde ca acest drept să-și urmeze pe viitor drumul normal. A permite titularului unui drept să abuzeze regulat de dănsul sub simpla condiție ca apoi să plătească daune, înseamnă a ne reîntoarce la timpurile romane când cetățeanul bogat umblă pe stradă urmat de un sclav cu un sac cu parale în mână și palma pe trecător plătindu-i imediat 25 ași, amenda legală!

Dacă aceste sunt principiile, vom zice, cu privire la chestiunea care ne preocupă, că tribunalele au dreptul să ordone patronului care a concediat fără motive un muncitor să-l primească înapoi, în loc să-l condamne la daune? Evident, nu! Să înțeleg ușor motivele pentru cari în asemenea caz reparațiunea în natură ar fi imposibilă. Ce căsnicie mai pot face aceste două persoane cari au dat dovadă de atâta neînțelegere între ele în cât au trebuit să ceară intervenția justiției? Divorțul se impune! Daunele sunt singura reparație la care poate pretinde muncitorul.

Când e vorba însă de un funcționar de gestiune destituit pe nedrept, socotesc că situațiunea e alta. Tribunalele pot ordona reîntegrarea funcționarului la postul ce ocupa înainte. Funcționarul poate, în adevăr, să-și facă slujba fără să vie cătuși de puțin în contact cu autoritatea superioară care l'a destituit. De altfel, lucru e admis; decât ori n'am văzut pe Inalta Curte ordonând reîntegrarea unui funcționar, atunci când și-a recunoscut dreptul de a anula destituirea, pentru motive streine studiului de față ca violarea unei legi organice a funcțiunei în joc.

b) Cum se calculează daunele datorite de partea care a rupt fără motive contractul de muncă? Iată o chestie eminamente de fapt, deci, repet, foarte elastică. Tribunalele vor avea în vedere uzurile, natura serviciilor angajate, timpul scurs, reținerile operate și vărsămintele făcute, într'un cuvânt *toate elementele cari pot justifica întinderea prejudiciului suferit.*

Iată elemente indicate de bunul simț, cari vor călăuzi tribunalele cu aprecierea lor. Art. 1780 fr., în urma complectării lui prin legea din 27 Decembrie 1890, le edictă expres. Așa fiind, se înțelege că unui muncitor de atelier, sau unui servitor concediat pe nedrept li se va acorda leafa lor pe un număr de zile, fixat de uz, sau de tribunal după împrejurări, adică după posibilitatea ce concediatul avea de a găsi mai repede sau mai încet un serviciu analog. Unui funcționar însă, hotărât că îi se va acorda o sumă cu mult superioară salariului sau chiar pe un an întreg. E aci o chestie de daună morală care intră în apreciere, cu aceeași forță ca dauna materială. Și când împrejurările erau astfel în

cât o revocare bruscă și nejustificată a putut aduce un discredit nemeritat funcționarului revocat, hotărât că daunele vor crește în mod considerabil. Formula care trebuie să călăuzească tribunalele e simplă: *întreg prejudiciul.* Mai mult, nu, dar nici mai puțin!

N. I. TITULESCU

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S.-U.

Audiența dela 12 Ianuarie 1908

Președenția D-lui CH. PHEREKYDE, Prim-Președinte

Simon Grümberg, recurs fiscal

Recurs fiscal. — Indatorirea comisiei comunale și a comisiei de apel de a motiva hotărârea. — Caz în care hotărârea este nemotivată. — (Art. 20 din legea de constatare).

Din art. 20 din legea de constatare rezultă că atât comisiunile comunale de recensământ general cât și cele anuale de prefaceri, sunt datorate să arăte anume elementele și actele din care a dedus bazele pe care impunerea este așezată. Prin urmare când se constată că atât comisia comunală cât și comisia de apel, care confirmă procesul-verbal de impunere al comisiei comunale, pentru a impune pe un comerciant la patenta de împrumutător, se mărginește a afirma că face întinse operațiuni de împrumutător de bani cu capital de mijloc, fără să arate pe ce anume fapte, acte sau alte elemente se întemeiază, pronunță o hotărâre nemotivată.

Decizia 7/908. — Casată, după recursul făcut de Simon Grümberg, deciziunei comisiei de apel din județul Ilfov No. 6/908.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Călinescu în desvoltarea motivelor de casare;

Deliberând,

Asupra mijlocului 1 de casare:

«Violarea art. 2) din legea de constatare și percepere și a tabelii alfabetice din legea patentelor, întrucât nici comisiunea comunală nici cea de apel nu arată vre un act de împrumut, ca polițe, acte de cesiune ipotecă, etc., din care se rezulte că eu fac operațiuni de împrumutător».

Având în vedere deciziunea comisiei de apel supusă recursului;

Văzând articolul 20 din legea de constatare și percepere a contribuțiilor directe;

Considerând că după dispozițiunile acestui articol, comisiunile comunale, având în vedere declarațiunile contribuabililor, rolurile periodului lucrător, planurile proprietăților, contractele de arendare sau închiriere, registrele exploatațiunei și orice alte elemente ce pot servi de bază la stabilirea contribuțiilor, vor forma pentru fiecare contribuabil un proces-verbal, de constatare în care se vor înscrie în mod detaliat, bazele pe care impozitul este așezat și contribuțiunile datorite, potrivit legilor respective;

Considerând că de aci rezultă că comisiunile comunale de recensământ general, cât și comisiunile anuale de prefaceri, sunt îndatorate, oridecâteori e vorba de

o impunere, să arate anume elementele și actele din care a dedus bazele pe cari impunerea este așezată;

Considerând că în speță, atât comisiunea comună, cât și comisiunea de apel, care confirmă procesul-verbal al comisiunii comunale, pentru a impune pe recurent la patentă de împrumutător, se mărginesc numai a afirma că numitul face întinse operațiuni de împrumutător de bani cu capitaluri de mijloc, fără să arate pe ce anume fapte, acte sau alte elemente s'a întemeiat pentru a stabili impunerea;

Că astfel fiind și întrucât deciziunea comisiunii de apel supusă recursului care confirmă impunerea este tot așa de nemotivată ca și procesul-verbal al comisiunii comunale, mijlocul de casare este întemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența dela 26 Martie 1908

Președenția D-lui GR. M. BUIUCLIU, Consilier

Aneta D-r Nichita cu Alexandrina Buescu

Competință. — Încălcarea sau uzurpare făptuită după confirmarea hotărâniciei — Cine este competent să judece acțiunea în revendicare născută dintr-o astfel de uzurpare. — Aplicarea regulilor ordinare relative la competență. — (Art. 62 din legea judecătorilor de pace).

Atunci când încălcarea sau uzurparea, care dă naștere acțiunii în revendicare, s'a făcut după ce Tribunalul a confirmat hotărânicia, în acest caz încetează rațiunea pentru care legiuitorul a creat excepția din art. 62 al. II legea jud. de pace, care prevede că acțiunea în revendicare, care decurge dintr-o hotărânicie în curs de judecată sau care ar schimba o linie de despărțire fixată printr-o hotărânicie depusă la Tribunal, rămâne de competența tribunalelor de prima instanță și a Curților de apel, ori care ar fi valoarea și întinderea locului revendicat și devine aplicabilă regula dreptului comun, adică competența ordinară.

Prin urmare, când este vorba despre o acțiune în revendicare care nu decurge dintr-o hotărânicie în curs de judecată și când valoarea pământului revendicat este mai mică de 1500 lei, judele de ocol este competent să judece acțiunea în prima instanță, fără să violeze art. 62 din legea jud. de pace.

Decizia 138/908. — Respins recursul făcut de Aneta D-r Nichita, în contra sentinței Tribunalului Dâmbovița No. 316/907, dată în proces cu Alexandrina Buescu.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat P. Borș în desvoltarea motivului de casare invocat;

Pe d-l avocat D. Atanasiu în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat:

«Exces de putere rezidând în greșita interpretare a art. 62 din legea jud. de ocoale.

«Tribunalul Dâmbovița respingându-mi apelul contra cărții de judecată No. 690/905 a judecătorii ocol. Găești zice că speța litigiului meu n'ar intra în prevederile sus citatului articol de lege pentru că hotărânicia moșiei mele Poroinica fiind deja confirmată de tribunal despre vecinătatea cu D-na Buescu, hotărânicia n'ar mai fi în curs de judecată pentru ca acțiunea d-nei Buescu să nu fie de competența tribunalului. Hotărând astfel, tribunalul își inchipește eronat că o hotărânicie odată confirmată desesisează absolut pe tribunal, când legiuitorul în art. 62 sus citat zice: hotărânicia în curs de judecată, înțelege actul final al hotărâniciei, adică executarea. Dacă tribunalul după art. 62 încetează a fi competente când o ac-

țiune de revendicare schimbă o linie de despărțire fixată printr-o hotărânicie depusă numai în tribunal, cu atât mai mult tribunalul încetează de a fi competente când o acțiune — cum în speță e acțiunea d-nei Buescu — tinde a schimba linia de demarcațiune a vecinătății moșiei confirmată prin hotărâre definitivă, având deosebit de aceasta de rezultat violarea autorității lucrului judecat rezidând în hotărârea confirmatoare a hotărâniciei»

Având în vedere sentința supusă recursului, din care se constată că instanțele de fond admitând acțiunea în revendicare ce face obiectul procesului de față, au condamnat pe recurenta de azi Aneta D-r Nichita, să delase în proprietatea și posesiunea reclamantei Alexandrina Buescu pământul arătat în dispozitivul cărții de judecată a judelei ocolului Găești cu No. 619/905 confirmată în apel prin sentința atacată cu recurs;

Având în vedere că este constant că valoarea pământului revendicat este mai mică de 1500 lei, fixată fiind chiar de reclamantă prin petiția introductivă de instanță; și prin urmare, acțiunea de competența judelei de ocol, ca primă instanță (art. 62 din legea judecătorilor de pace);

Având în vedere că recurenta Aneta D-r Nichita, a ridicat înaintea instanțelor de fond, incidentul de incompetență judelei de ocol de a judeca această acțiune pe motiv că decurgând dintr-o hotărânicie în curs de judecată, rămâne — conform art. 62 al. II din legea jud. de pace — de competența tribunalului ca primă instanță, cu drept de apel la Curte;

Considerând că este adevărat ca potrivit dispozițiilor art. 62 al. II din legea judecătorilor de pace, acțiunea în revendicare, care ar decurge dintr-o hotărânicie în curs de judecată sau care ar schimba o linie de despărțire fixată printr-o hotărânicie depusă la tribunal, rămâne de competența tribunalelor de prima instanță și a Curților de apel, oricare ar fi valoarea sau întinderea locului revendicat;

Considerând că aceste derogări sunt întemeiate pe rațiunea că acțiunea în revendicare, când este în curs cererea de confirmarea hotărâniciei, este un accesoriu al acesteia din urmă, și prin consecință urmează soarta ei, astfel că în asemenea împrejurare legiuitorul derogând de la regula generală de competență, a dat în căderea tribunalelor ca primă instanță și a curților de fond, ca instanțe de apel, acțiunile în revendicare ori care ar fi valoarea sau întinderea locului revendicat;

Considerând însă că atunci când încălcarea sau uzurparea care dă naștere acțiunii în revendicare, s'a făcut după ce tribunalul a confirmat hotărânicia, în acest caz încetând rațiunea pentru care legiuitorul a creat excepția, devine aplicabilă regula dreptului comun, adică competența ordinară;

Considerând că în speță, tribunalul constată că hotărânicia moșiei Poroinica a recurente Aneta D-r Nichita, a fost confirmată de tribunal în ce privește despre vecinătatea cu moșia Jugureni-Olteni a reclamantei Alexandrina Buescu, prin sentința cu No. 97/85 a tribunalului Dâmbovița rămasă definitivă și executorie, iar încălcarea de care se plânge Alexandrina Buescu prin acțiunea de față, și-a avut locul după ce hotărânicia s'a confirmat prin sus zisa sentință;

Considerând dar, că, în speță, nefiind vorba despre o acțiune în revendicare care să decurgă dintr-o hotărânicie în curs de judecată, sau din schimbarea unei linii de despărțire fixată printr-o hotărânicie depusă la tribunal și neconfirmată încă, iar valoarea pământului revendicat prin acțiunea de față fiind mai mică de 1500 lei, în mod legal și fără exces de putere sau violarea art. 62 din legea jud. de pace, cum pretinde recurenta a judecat tribunalul că acțiunea a fost regulat introdusă la judele de ocol, care a judecat în prima instanță;

Considerând că astfel fiind, mijlocul de casare invocat se găsește neîntemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența dela 22 Aprilie 1908

Președenția D-lui N. MANDREA. Președinte

Anghel I. Roșu cu Chiran Petcu

Jurământul martorilor. — Formula jurământului — Dacă e suficient a se trece în procesul-verbal că martorul a jurat conform legii — (Art. 153 proc. penală).

Formula jurământului prevăzută de art. 153 proc. penală pentru martori, fiind prescrisă sub pedeapsă de nulitate, este sacramentală, așa că, neîndeplinirea acestei formalități atrage nulitatea deciziunii că s'a întemeiat pe o asemenea depunere de martori.

Prin urmare, mențiunea făcută în procesul-verbal de depunerea jurământului, că el a fost prestat conform legii nu îndeplinește scopul legii, ci trebuie să se vizeze sau art. 153 proc. penală, sau să se reproducă formula în întregime.

Deciziunea 844/908.—Casată după recursul făcut de Anghel I. Roșu deciziunea Curții de apel București, s. III cu No. 1502/907.

Curtea,

Ascultând pe d. avocat P. Bors, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d-l Procuror St. Stătescu în concluziuni;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare:

«Violarea art. 151 proc. penală. Curtea mă condamnă la greaua pedeapsă de 8 luni închisoare corecțională, întemeindu-se pe depozițiunile a patru martori între cari este și Chiran Petcu; nici din decizia atacată cu acest recurs și nici din procesul-verbal constatat al prestării jurământului, făcut de acest martor la tribunal, nu rezultă că zisul martor să fi prestat acel jurământ în conformitate cu dispozițiunile art. 153 proc. pen. Or, formalitatea jurământului este prescrisă de citatul articol de lege sub pedeapsă de nulitate. Ea este sacramentală și de ordine publică, în cât proba fiind indivizibilă, viciază decizia care se întemeiază și-i atrage nulitatea».

Având în vedere că Curtea de apel, pentru a constata în sarcina recurentului delictul de furt, s'a întemeiat pe mai multe depuneri de martori, între cari este și Chiran Petcu, a cărei depunere nu se constată că a fost luată prestându-se jurământul după formula prescrisă de art. 153 proc. penală;

Considerând că formula jurământului prevăzută de art. 153 pentru martori, fiind prescrisă sub pedeapsă de nulitate, este sacramentală, așa că neîndeplinirea acestei formalități atrage nulitatea deciziunii ce s'a întemeiat pe o asemenea depunerea de martor;

Că, în speță, se constată din procesul-verbal de depunere numai că jurământul a fost prestat conform legii, formulă care nu îndeplinește scopul legii, întrucât trebuie sau să se vizeze însuși art. 153 proc. pen. sau să se reproducă formula în întregime;

Că de aceia motivul de casare cată a fi admis, ca fondat, fără a se mai discuta motivul al doilea;

Pentru aceste motive, Curtea, casează etc.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA III C. C.

Audiența dela 13 Mai 1908

Președenția D-lui P. HAGIOPOL, Președinte

Sentința civilă No. 326

Daune interese.—Acte de suveranitate, și fapte de guvernământ. — Dacă ele pot fi judecate de autoritățile judecătorești, sau dacă pot da loc la despăgubiri.

Deși este adevărat că nici legea nici doctrina nu a stabilit un principiu definitiv când Statul este responsabil de paguba cauzată de agenți săi din diversele administrațiuni, în funcțiunile ce le sunt atribuite, dar jurisprudența pare a fi de acord în a recunoaște, că actele de suveranitate; faptele de guvernământ propriu zis, judecata lor nu sunt nici de competența autorităților judecătorești, nici nu dau pe această cale dreptul la despăgubiri, întrucât actele de asemenea natură derivă din puterea discreționară, pe care Statul este investit, în interesul public.

Astfel, dreptul de numire în funcțiune în grade militare și de înaintare fiind un act de suveranitate este cert că, autoritățile judecătorești, nu au competența să judece asemenea acte.

Tribunalul,

Asupra acțiunii d-lui Maior N. Dimitriu, făcută prin petiția înreg. la No. 13711/908, prin care cere că d-l Ministru de Război să fie obligat a-i plăti suma de 50000 lei, ca daune interese, ce a suferit prin punerea sa în retragere din culpa autorităților militare;

Având în vedere că din desbaterile orale urmate în instanță, actele prezentate, cum și din concluziunile scrise depuse de părți se constată: că d-l Maior N. Dimitriu, deși cel mai vechi dintre maiorii din artilerie, nu a fost înaintat la vechime, și găsinduse în acest grad atins de limita de vârstă a fost pus la retragere din armată. Că d-l Maior N. Dimitriu pretinzând că numai datorită culpei șefilor ierarhiei a fost pus la retragere și că acest fapt 'i-a produs daune, a făcut această acțiune, pentru repararea lor, care face obiectul acestui proces. Acestea sunt faptele;

Având în vedere că d-l Maior N. Dimitriu, prin d-l av. Petre Missir, susține că înaintările în armată se fac la vechime și la alegere, după tablourile dresate de Minister în fiecare an; că dacă este adevărat că după dispozițiunile art. 13 din legea din 7 Aprilie 1900 se prevede că înaintările se fac după prezentarea șefilor ierarhici, vechimea în sine însăși este un fapt material pe care actele îl dovedesc; că, eliminarea dela vechime nu se poate face decât pentru rea purtare și incapacitate, dacă inspectorul Corpului de armată din care face parte ar fi propus aceasta și s'ar fi admis de comitetul inspectorilor generali, și întrucât cu nimic nu se dovedește că s'au făcut acestea, neînaintarea sa la gradul de Lt. colonel fiind făcută prin abuz de putere, cu călcarea acestor legi, Statul este responsabil și ținut a repara prejudiciul cauzat;

Având în vedere că Ministerul de Război, prin d-l av. I. Filitti, se opune la această cerere și susține, în primul rând, că acest tribunal este incompetent a judeca această afacere, întrucât dreptul de înaintare, aparținând Majestății Sale Regelui, este un act de suveranitate, de putere publică și judecarea unor asemenea acte nu sunt de competența autorităților judecătorești; în al doilea rând, chiar dacă acest tribunal s'ar declara competent, că decretul de punere la retragere pentru limita de vârstă s'a dat cu totul în conformitate cu legea pentru înaintări în armată, fără ca vre-o lege să fi fost violată; și în fine, în al treilea rând, că daunele cerute sunt exagerate;

Având în vedere că, în principiu, Statul, în atribuțiunile sale, are o dublă calitate: ca putere publică și ca persoană morală;

Când reprezentanții Statului lucrează în calitate de deținători ai suveranității naționale, fac acte de autoritate, de putere publică; când însă lucrează în numele Statului, persoana morală, fac acte de gestiune. Este

adevărat că nici legea, nici doctrina nu a stabilit un principiu definitiv când Statul este responsabil de paguba cauzată de agenții săi ai diverselor administrațiuni în funcțiunile ce li sunt atribuite dar jurisprudența pare a fi de acord a recunoaște că actele de suveranitate, faptele de guvernământ propriu zis, judecata lor nu sunt nici de competența autorităților judecătorești, nici nu dau pe această cale dreptul la despăgubiri, întrucât acte de asemenea natură derivă din puterea discreționară pe care Statul, este investit în interesul public;

Având în vedere că din momentul ce acesta este principiu responsabilității Statului și întrucât dreptul de numire în funcțiuni, în grade militare și de înaintare, este un act de suveranitate, este cert că autoritățile judecătorești nu au competența să judece asemenea acte. (Vezi, *Traite de la responsabilité par M. A. Sourdot*, Tome II, pag. 509, 510, 511 parag. 1304, 1305, 1306);

Că dar, așa fiind, excepțiunea de incompetență este fondată și urmează a fi admisă;

Având în vedere că chiar dacă am presupune că asemenea conflicte dintre particulari și puterea executivă ar fi de competența acestui tribunal, încă această cerere este neîntemeiată;

Având în vedere că este adevărat că înaintările în armată se fac la vechime și la alegeri după tablourile dresate de Minister în fiecare an, însă, fiindcă dispozițiunile art. 13 din legea din 7 Aprilie 1900 pentru înaintări în armată prevede că, în afară de vechime înaintarea la gradele de Lt colonel și Colonel, se mai face după prezentarea șefilor ierarhici fie la vechime, fie la alegeri, și întrucât d-l Maior N. Dimitriu nu dovedește că a obținut o asemenea prezentare, cu drept cuvânt și în conformitate cu legea nu a fost înaintat la gradul de Locotenent-colonel;

Că dar, așa fiind, odată ce este constant că punerea la retragere pentru limita de vârstă a d-lui maior N. Dimitriu, a fost făcută cu paza cerințelor legii, ne fiind culpă din partea agenților Statului, este cert că nu mai poate fi vorba, din partea sa, de răspundere sau de daune interese;

Având în vedere că din momentul ce din aceste două privințe, această cerere este nefondată, devine fără interes a se mai discuta celelalte motive invocate.

Pentru aceste motive, redactate de d. președinte Hagipol, tribunalul respinge etc.

(ss) P. Hagipol, N. Steriadi

p. Grefier (s) P. Mihăescu

Pornografia în artă și literatură

Publicațiuni imorale. — Expunerea și vânzarea gravurilor și scrierilor pornografice. — Cărți postale ilustrate obscene. — Obscenitatea și pornografia în legislația română (art. 262 C. penal). — Respectarea libertății concepțiilor artistice. — Ce se înțelege prin scrieri sau gravuri pornografice, caracterele lor. — Presa și delictul de presă (art. 24 și 105 din Constituție). — Ce se înțelege în legislația noastră prin delict de presă?

Dacă faptul expunerii și vânzării în public a scrierilor și gravurilor obscene constituie un delict de presă sau un delict de drept comun.

Extensiunea ce au luat publicațiunile obscene și pornografice de toate genurile în timpul din urmă, constituie un adevărat pericol pentru moralitatea publică. Autoritățile s'au pus în mișcare pentru a reprimă această tendință bolnăvicioasă și caracteristica epocii timpului nostru. Zicem caracteristica epocii noastre, fiindcă aceleași inclinațiuni de spirit se observă în toate Statele. Do-

rinței de a lupta contra acestei stări de lucruri e datorit *Congresul Internațional contra pornografiei* ce s'a ținut de curând la Paris, în zilele de 7 și 8 Mai (20 și 21 st. n.), congres la cari au fost reprezentate: Germania, Anglia, Belgia, Danemarca, Holanda, Ungaria, Italia și Elveția ¹⁾.

De curând încă Tribunalul de Sena sect. 9-a a pronunțat o sentință care a făcut mult sgomot în lumea artistică și juridică, asupra nudului pe scenă.

Primul pas al mișcării ce sperăm că se va face și la noi în această direcțiune, e ordonanța d-lui judecător de instrucție Ionescu-Dolj de pe lângă Trib. Ilfov, care o publicăm mai la vale și care îmbrățișează chestia din toate punctele de vedere.

Ordonanța No. 97

Noi I. Ionescu-Dolj Jude-Instructor al Trib. Ilfov cab. II;
Văzând toate actele de procedură penală aflate în dosarul instrucțiunii cu No. 64 908 și încheiate contra lor:

S. S. N. S., român, de 30 ani, avocat; G. C. C., român macedonean, de 25 ani, vânzător de ziare; C. H., evreu, 32 ani, comerciant; I. D., român, de 47 ani, vânzător de ziare; N. S. S., evreu, 32 ani, comerciant; M. A., evreu, 35 ani, chioșcar; M. L., român, 50 ani; S. Z., evreică, 60 ani, comerciantă; C. Th. P., român, 18 ani, tipograf, toți domiciliați în București.

Văzând art. 136 al. II Proc. penală și rechizitorul definitiv al d-lui Prim-Procuror, cu caz de urmărire sub No. 25333 908:

Expunem următoarele:

Faptul de a expune în public scrieri sau gravuri impudice cari ating morală publică și cari provoacă pe trecători și mai ales pe școlari la examinarea și cumpărarea lor, este unul dintre faptele pedepsite destul de aspru de legea noastră penală (art. 262 al. 2).

Totuși, în ultimul timp, în disprețul acestor dispozițiuni esprese ale legii, un comerț destul de întins se face cu asemenea scrieri și gravuri obscene, sub titlu mai ales de cărți postale ilustrate — aproape în toate vitrinele așa zișilor negustori de asemenea cărți, sunt expuse din aceste gravuri pe care nu le poți vedea fără a-ți întoarce privirea cu desgust. — E semnul crizei morale, a timpului prezinte.

Starea de spirit dominantă azi în societate, e astfel, că în gustul marelui public, numai sunt decât operele ce poartă pecetea imoralității; în artă ca și în literatură e o tendință de a satisface acest gust al publicului și de a ridică și ultimă parte a vâului destul transparent ce acoperă pudoarea, pentru a o face să troneze în toată goliciunea;

Până și în teatre numai plac decât astfel de piese. E destul să vedem ce se reprezintă în grădinele noastre publice și graba cu care lumea duce chiar copii și fetele. Ei bine, această tendință spre lubricitate trebuie oprită și societatea e datoră să intervină.

Paza moralei este unul din scopurile înalte ale Codului penal — scop pentru care sunt enumerate și prevăzute sub sancțiunea pedepsei, toate faptele care sunt considerate ca contrarii acestei tendințe și dorințe a legiuitorului.

Dacă ideea cărților postale ilustrate a fost fericită, apoi

¹⁾ Aproape în toate celelalte state — după cum se vede — lupta în contra pornografiei e foarte bine organizată, fiind înființate nenumerate societăți în acest scop.

La Congresul Internațional de care se vorbește mai sus, aveau reprezentanți 14 societăți de acest fel numai din Germania; 2 din Belgia; 1 din Danemarca; 1 din Anglia; 14 din Franța, având secțiuni aproape în toate orașele Franței; 5 din Olanda; 7 din Ungaria; 8 din Italia; 1 din Norvegia și 5 din Elveția, fără a mai vorbi de adesiunile individuale din toată Europa.

aceia a reproducerii ilustrațiilor obscene pe asemenea cărți a fost nenorocită, căci pe de o parte expunerea lor privirilor publice, iar pe de altă parte prețurile modice cu care ele se vând, a contribuit ca gustul pentru asemenea lucruri obscene, să se răspândească în societate, influența lor fiind covârșitor-nefastă mai ales asupra generațiilor tinere, cărora le aruncă în suflet viermele destrăbălării, împingându-le pe panta perversității seculare.

«Citirea romanelor și scrierilor pornografice, vederea tablourilor de nudități sau statui, vederea fotografiilor și cărților poștale ilustrate foarte pornografice care se expune cu atâtă nerușinare și care se cumpără cu atâtă zel de tineretului nostru... etc. irită fantezia și sensibilitatea... făcând să nască pofta genezică» zice Vilh. Siegert în („Destrăbălarea sexuală pag. 8“).

Iar mai departe, la pagina 39, același scriitor spune: „Fă tot posibilul ca, copiii tăi să nu vadă tablouri obscene, să nu cumpere acele cărți poștale ilustrate, scandaloase, sau albume de nudități...“, iar Molière a spus: „Par de pareils tableaux nos âmes sont blessés, et cela fait venir de coupables poussées“.

În asemenea condițiuni faptul constituie un adevărat pericol și o societate conștientă de menirea ei trebuie să ia măsuri, căci nu poate fi pericol și crimă mai mare decât aceea de a vedea cu nepăsare, otrava ce zi cu zi se varsă în sufletul tineretului;

Câteva asemenea cărți poștate au fost găsite de profesori în mâinile elevilor de clasa II liceu, (vezi scrisoarea pag. 17 bis) și tot printre elevi s'au găsit câteva versuri intitulate «Epigramă» cari nu sunt decât descrierea exaltată a raportului sexual, versuri ce au fost tipărite în mai multe exemplare prin intermediul elevului tipograf C. T. P. și distribuite între ei. Aceste fapte fiind aduse la cunoștința domnilor miniștrii de instrucție publică și justiție, d-lor prin ordine severe și exprese (vezi aceste ordine pag. 18 și 58) au cerut urmărirea și pedepsirea unor astfel de infractori, după care fiind sesizat de parchet prin adresa No. 12.309 din 12 Aprilie a. c. în urma cercetărilor ce am întreprins și a descinderilor ce am făcut în acest scop, am constatat următoarele:

1) La inculpații M. I. și M. A., ambii chioșcari de ziare, am găsit că aveau afișate spre vânzare și expuse vederii publicului în chioșcurile lor albume de nudități, intitulate: «L'étude académique» și «Le Stereo-m», gravuri cu totul obscene în cari sunt fotografii de femei, după natură și în diferite pozițiuni, după cum se poate vedea din exemplarele confiscate, cari s'au găsit;

2) Inculpații C. H. și N. Ș. Ș., în calitate de comercianți en gros de cărți poștale ilustrate, importau cărți poștale cu gravuri obscene de felul celor confiscate și le-au expus atât în magazinul lor, cât și vânzând la diferiți negustori detașiști sau ambulanți, cari la rândul lor le vindeau publicului prin localuri publice;

Cum că, C. H. a comis faptul se poate constata din aceea că a vândut d-ei S. Z. gravurile intitulate, «L'impôt sur le revenu» și din aceea că am găsit la el cărțile poștale «In luna de miere»;

De asemenea cum că N. Ș. Ș., s'a făcut culpabil de acelaș fapt e declarațiunea co-înculpatului său I. D., vânzător de ziare, că el i-a vândut cărțile poștale pornografice aflate la dosar, din cari, după ce el a desfăcut o parte, a vândut restul lui C.;

3) Inculpații I. D., G. C. C. și S. Z., cel d'ântai vânzător de ziare a cumpărat cărți poștale ilustrate obscene, de felul celor găsite la C. și le-a vândut publicului; cel d'aldoilea chioșcar de ziare în fața palatului poștelor, a cumpărat dela cel d'ântai o parte din cărțile poștale pornografice ce și acesta cumpărase dela N. Ș. Ș. și le-a expus spre vânzare în chioșcul său unde au fost găsite de noi și, în fine, cea de a treia S. Z. a cumpărat dela inculpatul H. cărți poștale ca acelea «L'impôt sur le revenu» și altele ce reprezentau nudități și le-a expus vederii publicului și spre vânzare în librăria sa din Calea Moșilor;

4) Inculpații S. N. S. și H. T. P., cel d'ântai pentru că scriind versurile-epigramă, ce s'au găsit răspândite printre elevii clasei a doua a Liceului Șincai, fie că le-a compus el însuș—ceea ce inculpatul neagă—fie că le-a copiat, versuri al căror original se află la dosar, le-a lăsat să circule din

mână în mână, ceea ce constituie tot o expunere în public, și cel d'aldoilea, pentru că, ca lucrător tipograf a imprimat acele versuri-epigramă în mai multe exemplare, la Tipografia Albert Baer, unde lucră, fără știrea patronului său și le-a distribuit printre elevi (vezi declarația sa);

În drept, aceste fapte, astfel stabilite, intrunesc pentru toți inculpații elementele delictului de ultraj public la pu-doare, prevăzut și pedepsit de art. 262, al. II din Codul penal, delict introdus în legislația noastră la 1895, prin modificările făcute atunci Codului penal;

Pentru stabilirea elementelor acestui delict, e important, a arăta întinderea dată lui de legiuitor, în scopul pe care-l urmărea. Iată ce găsim în expunerea de motive a d-lui ministru de justiție Alexandru Marghiloman:

«Faptul de a expune în public scrieri obscene sau gravuri impudice, de a provoca pe trecători și mai ales pe școlari, la examinarea și cumpărarea lor, nu este prevăzut, nici pedepsit, fie de legea presei din 1862, fie de Codul penal».

«... Este bine să se precizeze imediat întinderea unor dispozițiuni legiuitoare. Ea nu tinde să lovească compunerea sau imprimarea de cărți sau figuri imorale, nici detențiunea lor, ea se mărginește a înfrâna propagațiunea lor pe cale de expozițiune în locuri publice sau de prezentare publicului ademenit prin titluri sau gravurile lor (vezi Desb. parlamentare, Ședința 19 Aprilie 1895 pag. 1329).

De asemenea în raportul făcut Camerei de către D-nu raportor Ulyse Boldescu găsim: «prin această dispozițiune nu se pune piedica decât propagării în public a scrierilor, desemnurilor obscene și atot ce lovește moralitatea publică prin mijloacele enumerate de art. 294 Cod. penal. (Vezi Desbaterile Parlamentare 1895, Ședința 19 Aprilie, pag. 1326 și urm.).

Din cele expuse se vede că ceea ce legea erijază în delict, e numai faptul expunerii în public al desfacerei sau vânzării în public a scrierilor sau gravurilor obscene, sau, cu alți termeni, legiuitorul penal lasă toată libertatea concepțiunilor artistice și literare, fie ele chiar imorale; legea voeste numai ca astfel de concepțiuni să nu fie expuse în public, să nu fie distribuite publicului, voeste a feri Societatea de propagațiunea imoralității ce ar rezulta din astfel de scrieri sau gravuri.

Față însă cu această libertate întreagă recunoscută artiștilor și față de libertatea comerțului ce se face cu astfel de scrieri sau gravuri, o întrebare legitimă se naște pentru Judecător, pentru acel ce voeste a censura astfel de scrieri sau gravuri și anume: Ce a înțeles legiuitorul prin scrieri și gravuri obscene, care sunt caracterelor acelor scrieri sau gravuri, cari fiind expuse sau vândute, ar aduce atingere moralei publice sau religioase și ca atari să poată constitui delictul de ultraj și, în fine, dacă scrierile și gravurile confiscate de noi de la inculpați intră în această categorie, știind bine că nu trebuie ca printr-o rigoare rău înțeleasă să jenăm manifestațiunile artei și ale gândirii și nici libertatea comerțului; apoi o rigoare prea mare în această materie ne-ar conduce la mijlocul radical al Califului Omar.

Legea face, nu dă nici un criteriu de judecată, ceea ce însemnează că aceste cestiuni sunt lăsate la aprecierea suverană a Judecătorului, a celui chemat a se pronunța asupra obscenității sau neobscenității unei scrieri sau gravuri, care însă va judeca bine-înțeles, după starea prezentă a civilizațiunii.

În doctrina și jurisprudența noastră nu găsim absolut nimic, cestiune fiind dedusă în fața tribunalelor pentru prima oară. Iată ce găsim în doctrina și jurisprudența franceză:

«Este dificil a da o definițiune precisă a obscenității, care este unul din elementele delictului de ultraj al bunelor moravuri; Tribunalele vor degaja după aprecierea lor, caracterul obscen al scrierilor, desemnurilor etc... asupra cărora vor fi chemați a se pronunța» (Pandectes françaises Vol. 45, No. 826, sub cuvântul, Presse).

«E câteodată foarte dificil a degaja caracterul obscen al scrierilor sau desemnurilor, când autorul pretinde că nu a voit să facă decât o lucrare artistică copind natura. În general se admite că nu este suficient ca opera să conțină câteva detalii, trop peu volées, trebuie ca ensemblu operi să aibă ca scop a

excită pasiunile rele» (Trib. corect. Limoges 22 Ianuarie 1900, Journ. des pag. 1900, 2157 — Limoges 8 Febr. 1900, 2, 157. Pandectes françaises, vol. 45, No. 827 și urm.).

Și această dificultate provine din aceea că cuvintele: «*ultragiu în contra moralei publice sau religioase*», sunt niște expresiuni pe cât de întinse, pe atât de vagi. Moraliștii sunt departe de a se înțelege asupra noțiunilor abstracte ale moralei, și a căuta să fixeze a priori sensul lor, ar fi a spune ce este de esențial și de stabil în morală, or, aceasta ar însemna a opri timpul, dar timpul nu se poate opri și morală este opera lui.

Pe de altă parte, arta trebuie să fie reflectul vieții — dar scopul ei trebuie să fie moral. — Funcțiunea ei socială, e răspândirea frumosului moral; arta încetează de a fi artă când scopul ei e vătămător. În acest sens s'a zis cu drept cuvânt că, prea multă artă vătămă.

Croiset, examinând această cestiune spune «*că orice operă de artă e periculoasă când pune în evidență sau nudități sau raporturi intime al sexurilor*».

Fabriguettes spune: «*Va fi ultragiu când se constată, căutarea, analiza, descripțiunea, pictura cu îngrijire detaliată, a scenelor impudice și lascive, destinate prin chiar natura lor, a seduce și a perverti imaginațiunea* (Traité des délits politiques et des infractions par le parole l'écriture et la presse. Vol. II pag. 351, No. 253, ediț. II)».

Tribunalul de Sena a judecat la 11 Iunie 1884 că «*obsenitate există acolo, unde, oricare ar fi genul și diversitatea școalelor, n'a avut loc preocupățiunile artistice; unde apelul la instincte, la poftele rușinoase nu este contrariat nici înrîm printr'un sentiment mai puternic*». (Citată Fabreguettes op. cit. pag. 352 nota 1).

Curtea de apel din Grenoble a judecat că obscen e: a arăta părțile corpului omului și femeii care trebuie să rămână ascunse», pe când Curtea din Paris a judecat că obscen e: «*tot ce în mod evident are ca scop a face să se nască idei impudice și lascive*». Abatele Sertillanges a zis: «*că e obscen tot ce turbură carnea*»; iar Victor Marguerite a zis «*că e imoral tot ce corupe copilul*».

Apreciind și judecând gravurile și scrierile sesizate de la inculpați față cu cele expuse mai sus, credem că toate intră în categoria scrierilor și gravurilor obscene toate fiind astfel concepute că nu preocupățiunile artistice sau literare a fost scopul autorilor, ci apelul la lubricitatea, la redeșteptarea pasiunilor și poftele rușinoase, și ca atare faptul expunerii lor constituie delictul de ultragiu, prevăzut și pedepsit de art. 262 al. 2 cod. penal.

O a doua cestiune, care se ridică relativ la delictul ce se impută inculpaților, este aceea asupra naturii acestor delict și anume dacă ele sunt delict de drept comun sau delict de presă, cestiune de soluțiunea căreia depinde competența instanței în fața căreia urmează a trimite pe inculpați, căci dacă faptele lor sunt delict de presă, ei urmează a fi judecați de Curtea cu jurați, conform art. 24 și 105 din Constituțiune, și la din contră, Trib. corecțional e competente a-i judeca.

Mai întâi constatăm, că în fapt, în această cestiune toate piesele incriminate, gravuri, scrieri, desemnuri, cărți postale ilustrate, ce s'au sesizat de la inculpați, sunt toate imprimate prin ajutorul presei (vezi procesul-verbal al d-lui Expert. p. .) afară de versurile inculpatului N. S. care sunt scrise de mână, dar care mai târziu au fost tipărite de inculpatul P.

Din această constatare ar urmă că dacă prin delict de presă se înțelege toate acele infracțiuni comise prin canalul presei, fie ele imprimate gravuri, desemnuri fără distincțiune dacă acele imprimate sunt periodice sau nu, fie chiar și pe foi volante, ar urmă deci ca faptele ce formează speța noastră să fie declarate delict de presă și ca atare trimise în competența Curții cu jurați.

Această părere, care de altfel a găsit sprijinitori atât în doctrină cât și în jurisprudență și care nu are alt criteriu pentru a distinge delictul de presă de delictul de drept comun decât sensul primitiv al cuvântului presă, în sens de tiparniță, nu este aceea a legiuitorului nostru.

Și în adevăr, când legiuitorul nostru a legiferat asupra de-

lictului de presă sensul primitiv al cuvântului presă, se schimbă sau mai bine zis luase o altă însemnătate, sau un alt înțeles și anume: luase înțelesul de acea putere socială reprezentată prin foi cotidiene și periodice, ce apar pe baza unui program de idei, urmărind un scop social bine determinat și pe care ne-am obișnuit a o numi a patra putere în Stat.

Când legiuitorul nostru a legiferat mai întâi la 1866 și apoi la 1884, prin art. 24 și 105 din Constituțiune, asupra delictelor de presă, nimenea nu se mai gândea că prin cuvântul «*presă*» se va înțelege tiparniță: toți gândeau și dădeau cuvântului «*presă*» înțelesul modern, acel de ziaristică și aceasta este ziaristica, ceea ce ei au voit a proteja și a înconjură de garanții; așa că, a interpretă altfel gândul și intenția legiuitorului nostru ar fi cu totul alături de adevăr.

Ba, mai mult, chiar art. 24, spune că presa nu poate fi supusă nici unui regim excepțional. Or care poate fi aci sensul cuvântului presă decât acel de ziaristică?

Ca dovadă despre aceasta sunt toate discuțiunile Parlamentului și rapoartele ce au avut loc cu ocazia modificării Constituțiunii la 1883 și 1884; în toate aceste debateri se vorbește de presă în sens de ziaristică.

Iată un pasagiu foarte caracteristic: «*Presă e o putere față de un particular, acesta are drept la protecțiunea legiuitorului în contra ziaristului, care nu i-a respectat inviolabilitatea vieții private etc.*» (Vezi raportul Stojan la Cameră. Șed. 26 Martie 1884, Monitorul Oficial No. 127).

În aceste condițiuni, credem, că prin delict de presă trebuie să înțelegem — cel puțin în sistemul legii noastre — numai acele infracțiuni care au fost comise prin intermediul sau mijlocul presei, sau ziaristice, adică acelor foi de publicitate care intră în rândul celor ce reprezintă presa în sensul modern al cuvântului.

Că așa înțelese delictul de presă, sunt excluse din această categorie, delictul comise prin tot felul de tipărituri, pe foi volante, prin gravuri, pamflete, care rămân de competența trib. ordinare, căci acest fel de tipărituri odioase, nu puteau forma preocuparea legiuitorului și nu-l puteau determina a revizui și Constituția.

Prin cuvintele «*abusurile libertății presei*» nu trebuie să înțelegem abuzurile în tipăritură și că deci nu ar fi de cât le revers de la médaille, — sunt două cestiuni distincte.

Că în orice caz, dacă orice fel de scrieri pe foi volante sau pamflete, pot fi considerate a constitui un abuz al libertății presei sau al libertății de a gândi, apoi figurile și gravurile care nu sunt decât niște fapte materiale plastice care se adresează mai mult simțurilor, nu pot intra în categoria delictelor de presă și ca atare, ele rămân incontestabil delict de drept comun, de competența trib. corecțională.

O asemenea interpretare e în armonie nu numai cu logica și cu rațiunea, dar e și utilă și necesară față de extensiunea și producțiunea mereu crescândă ce publicațiunile, tipăriturile și gravurile obscene, au luat în timpul din urmă.

Chiar în Belgia, unde întreaga doctrină și jurisprudență consacră interpretarea extensivă, considerând ca delict de presă orice publicațiune prin mijlocul presei, oricare ar fi materia tratată și oricare ar fi fost sistemul de imprimare, pare a se produce un reviriment spre revenire, căci Societatea de studii sociale a propus că nu trebuie considerate ca delict de presă lucrările licențioase, imaginile și figurile contrarii bunelor moravuri. (Vezi A. Prins. Science pénale et droit positif, pag. 102 și 105, No. 167, 169 și nota 1 și 2. Vezi încă Pandectes Belges-Délits de presse No. 101 și 102).

Având în vedere că față cu aceste principii expuse, faptele imputate inculpaților nu pot fi decât delict de drept comun și deci inculpații urmează să fie trimiși în judecata acestei instanțe.

Pentru aceste motive, văzând și dispozițiunile art. 131 Pr. pen., de acord cu rechizitorul d-lui Prim-procuror,

Declarăm:

Că există caz de urmărire publică contra inculpaților: S. S. N. S., G. C. C., C. H., I. D., N. S. S., M. A., M. I., S. Z. și C. Th. P., pentru delictul de ultragiu public la pudoare, prevăzut și pedepsit de art. 262 al. 2 C. pen.

In consecință:

Disponem trimeterea dosarului prin Parchet, Trib. Corecțional spre judecare împreună și cu un volum supliment în care se conțin toate serierile și gravurile incriminate în privința cărora instanțele de fond urmează a pronunța distrugerea lor, conform art. 37 al. 3 Cod. pen.

Data în cabinetul nostru azi 25 Iulie 1908.

Jude-Instructor, (s) I. Ionescu-Dolj.

Grefier, (s) A. Rădulescu

Dare de seamă de la Doctoratul în drept

«Românului i-e greu până se apucă de un lucru, că de lăsat, se lasă el repede» a zis d-l Profesor Longinescu — citând pe Creangă — la cursul său inaugural. Și această glumă de care atunci toți am râs, acum, după un an școlar de existență a Doctoratului, suntem siliți s'o luăm drept adevăr.

Acordarea «majoratului» facultății de drept, e o chestie veche pentru lumea intelectuală și mai multe guverne au vrut să o rezolve; căci marea utilitate a acestei instituțiuni nu este tăgăduită de nimeni, și dacă sunt persoane cari o privesc cu scepticism, aceasta e nu pentru Doctorat în sine, ci pentru viciile de organizare a facultății de drept, nevindecate încă.

La 3 Decembrie 1907 la București și ceva mai înainte la Iași, s'a inaugurat Doctoratul, în mijlocul unui entuziasm (*) care legitima să-i prezicem un viitor frumos. Mai mult de 1000 de înscriși la București și aproape 200 la Iași; dar de a doua zi chiar, Profesorii—cari în definitiv și-au făcut datoria, dacă nu toți cu exces de zel, toți însă cu conștiinciozitate,—nu au avut un număr de auditori proporționat cu numărul înscrișilor.

Către sfârșitul anului, cel puțin aici la București, abea 15—20 Doctoranzi dacă mai veneau la curs.

La examen s'au înscris aici 11; iar la Iași nici unul.

La 23 Iunie când s'a început sesiunea nu mai figurara pe catalog de cât patru. Comisiunea examinatoare era compusă din domnii profesori: C. Dissescu, I. Tañoviceanu, Longinescu și C. Nacu președinte. Primul candidat a fost respins. La 25 Iunie are loc examinarea celui de al doilea candidat. Rezultatul a fost dizolvarea Comisiunei prin dresarea a două procese-verbale: Doi dintre Domnii Profesori dând candidatului notă de respingere, bazați pe răspunsurile date, iar ceilalți doi dându-i notă de admitere, bazați mai ales pe meritoriele lucrări juridice ce a publicat până acum, acest domn candidat. Nu mai insistăm asupra peripecțiilor acestui regretabil incident, el este cunoscut în deajuns, din ziare.

Cel de al treilea candidat, înspăimântat sau dez-

gustat, nu s'a mai prezentat. Cel de al patrulea însă, a perzistat atât de mult în dreptul său de-a fi examinat, în cât Domnul Decan s'a văzut nevoit să convoace o nouă comisiune sub președinția d-sale, compusă din d-nii N. Bazilescu, Longinescu și P. Negulescu. In seara de 2 Iulie candidatul fiind examinat a dovedit că nu în zadar a inzistat a depune examen; căci după aproape două ore de examinare a fost admis și felicitat de domnii profesori.

Față de excesiva severitate a comisiunilor, credem că ne facem datoria dacă ne oprim pentru a spune două cuvinte asupra personalității acestui Domn, care inaugurează examenele de Doctorat:

Domnul avocat *Dumitru Barnosche Vasiliu* și-a început studiile juridice în Iași; și-a luat licența, cu unanimitate de bile albe, în București, în 1907. Este, prin urmare, un foarte tânăr avocat, care totuși în cursul acestui prim an de carieră, s'a distins printre acei ce au generozitatea de-a pleda pentru procesele Asistenței judiciare a Baroului de Ilfov, după cum constată încheerea Consiliului de disciplină. In afară de aceasta **Curierul Judiciar** de mult încă, are plăcerea de al socoti printre cei mai valoroși colaboratori ai săi.

Cele ce preced, credem, sunt suficiente pentru a determina pe d-nii Doctoranzi să muncească serios, ca astfel instituția să poată trăi și apoi progresa.

Redacția

INFORMAȚIUNI

A apărut vol. III din marea și utila lucrare: **Reper-toriul general de jurisprudență Română a Inaltei Curți de Casație**, dela 1862—1906 de d-l I. C. Barozzi, cuprinzând materiile literilor M.—Q.

Prețul 15 lei broșat; 17 lei legat în pânză; 18 lei cu piele la cotor și 18.50 în piele peste tot, flexibil.

Sub presă ultimul vol. IV care va avea să apare în cursul lunii August.

A apărut:

CODUL GENERAL AL JUDECĂTORULUI DE OCOL, adnotat de d-l *Em. Dan*, cuprinzând toate legile date în competența sa. Prețul 8 lei broșat; 10 lei legat în pânză, 11 în piele flexibilă.

Depozit la *Curierul Judiciar* care servește la cerere orice cărți de drept, contra valoare, mandat postal sau ramburs.

A apărut:

NOUL CODICE DE ȘEDINȚĂ AL JUDECĂTORULUI DE OCOL, adnotat și comentat de d-l președinte *Corneliu Botez*. (1400 pag.). Prețul 15 lei broșat; 17.50 legat în piele flexibilă.

Depozit la *Curierul Judiciar* care servește la cerere orice cărți de drept, contra valoare, mandat postal sau ramburs.

Peste 6—10 zile apare Vol. III (ediția 2-a) **Dreptul Civil de D-l profesor D. Alexandresco**.

Se va procura dela *Curierul Judiciar* și dela librăria *Socce*.

(*) Vezi *Curierul Judiciar* din 1907, No. 81, p. 648